

Onze cursussen

Zaterdag 16 juni jl. was een spannende dag voor zes deelnemers aan de Basis cursus Koordinator van de NSGV Haarlem-Amsterdam: de eindtoets werd afgenomen. Het belangrijkste onderdeel hiervan was het instuderen van een meerstemmig gezang aan een ad hoc koor. Dit vond plaats in de vergaderzaal van de Pastorale Dienstverlening van het bisdom aan de Kruisweg in Haarlem. Daar werd ook de cursus gegeven: vanaf januari 2012 kwamen de cursisten hier vijftien zaterdagochtenden bijeen om de kennis en vaardigheden op te doen die nodig zijn om een kerkkoor te leiden. Er werd op twee niveaus lesgegeven door Rozemarijn Kalis en Bert Stolwijk. Na afloop ontvingen alle cursisten een certificaat. Enkelen van hen hebben aangegeven graag mee te doen aan een volgende cursus.

Lees hier een interview met één van de geslaagde cursisten, Koos Klok uit Edam

Ook in het komende seizoen wil de NSGV Haarlem-Amsterdam weer cursussen organiseren voor ieder die actief is in de kerkmuziek: [klik hier](#) voor een overzicht van ons cursusaanbod. Er zijn ook mogelijkheden voor cursussen op maat, georganiseerd voor een parochie of regio.

“De kerk heeft schoonheid nodig”

Mgr. Punt ontvangt orgel-cd

Tom van Brederode, voorzitter van de diocesane NSGV, overhandigt de cd 'Haarlemmer Orgelboek' aan bisschop Punt.

Zaterdag 16 juni jl. werd aan de Bisschop van Haarlem-Amsterdam, mgr. J.M. Punt, het eerste exemplaar van de cd 'Haarlemmer Orgelboek' overhandigd. Dit gebeurde in de Sint-Josephkerk aan Jansstraat in Haarlem, waar ook de cd-opname heeft plaatsgevonden. Tijdens de presentatie speelden Gemma Coebergh en Mark Heerink o.a. een indrukwekkende meditatie van Hendrik Andriessen over het verhaal van de Emmaüsgangers en een Ave Maria van Luc Löwenthal, waarbij de gregoriaanse melodie op de cello werd gespeeld door Margrita Rondeel.

In zijn dankwoord onderstreepte de Bisschop het belang van muziek en andere kunst. “De kerk heeft de schoonheid nodig om het geloof ingang te doen vinden in de harten van de mensen”, zei hij en hij prees vervolgens ieder die aan de totstandkoming van dit bijzondere geluidsdocument heeft bijgedragen. “Met het Haarlemmer Orgelboek zal ik niet veel kunnen doen, want ik ben geen organist, maar de cd zal ik zeker met aandacht beluisteren.” Tenslotte wenste mgr. Punt Gods zegen toe aan ieder die zich inzet voor de kerkmuziek in het bisdom en in de parochies.

De cd 'Haarlemmer Orgelboek' is vanaf heden [hier](#) te bestellen
Prijs: € 15,00 per cd excl. verzendkosten.

Ook de partituur van het Haarlemmer Orgelboek is nog bij [ons](#) verkrijgbaar. Prijs: € 19,50 excl. verzendkosten.

Vormselliturgie

Ieder jaar ontvangen in ons bisdom vele honderden kinderen en jongeren het sacrament van het Vormsel uit handen van de Bisschop of een door hem aangewezen 'vormheer'. Al staat de liturgie voor een groot deel vast, toch zijn er voldoende keuzemogelijkheden voor lezingen, liederen en gebeden.

Op de website van het Bisdom Haarlem-Amsterdam zijn **documenten** te vinden waarmee degenen die vormselviering in hun parochie of regio voorbereiden kennis komen nemen van al deze mogelijkheden en tevens de betreffende teksten kunnen overnemen voor het eigen liturgieboekje.

Wat betreft de suggesties voor de gezangen willen we u nog graag wijzen op enkele recente uitgaven van het Bisdom Breda:

Mis van de heilige Geest

(Frans Bullens): de vaste gezangen voor de eucharistieviering voor driestemmig (SAB) koor en samenzang met diverse mogelijkheden voor instrumentale begeleiding

Lied tot de heilige Geest

(Frank van Nimwegen): een lied met als refrein de oude bede: 'Kom heilige Geest, bevestig wat Gij in ons begonnen zijt'.

Vier antwoordpsalmen

(Frans Bullens): zettingen van vier mogelijke antwoordpsalmen voor de vormselliturgie, gecomponeerd voor driestemmig (SAB) koor, samenzang, dwarsfluit en piano van de psalmen 23, 96, 104 en 117.

Informatie over de genoemde uitgaven (prijs, bestellen) vindt u op de website

www.bisdombreda.nl.

(U gaat dan naar 'webshop' en kiest vervolgens uit de linker kolom de partituren die u wenst).

AMEN en andere acclamaties in de liturgie

We zeggen of zingen het zo vaak: AMEN. Wat betekent dat woord eigenlijk? De 'Dikke van Dale' schrijft:

- 1 (oorspr.) dat is zo, dat zij zo, zeker
- 2 (thans) slotwoord van gebeden, preken ... <Hebr. Amen (waarlijk, zeker).

'Amen op iets zeggen' betekent: 'ermee instemmen', 'erin toestemmen' en is, volgens van Dale, ontleend aan Deuteronomium 27,15-26, waar het volk twaalfmaal de formule uitsprak.

Het woord komt voor in de drie grote godsdiensten: Jodendom, Christendom en Islam. Op de doxologieën in de synagogale eredienst antwoordt het volk met 'amen'. In de christelijke liturgie werd het woord onvertaald overgenomen. Het volk reageert met 'amen' op het eind van de canon die door de bisschop luid werd voorgedragen, zo lezen we bij Justinus rond het jaar 150. En de H. Hiëronymus verhaalt, omstreeks het jaar 400, hoe het amen door de Romeinse basiliek dreunt als een hemelse donderslag!

Het is onze cultuur niet zo'n gewoonte om als kerkvolk massaal 'AMEN' uit te roepen. Er is meestal slechts sprake van wat onduidelijk gemompel en – in navolging van de gewoonte in veel protestantse kerken – is het vaak de voorganger zelf die het gebed 'beamt'. Een gezongen amen zou beter zijn, maar dat werkt alleen goed na een gezongen gebed, of minstens een gezongen slotformule, al is het slechts op één toon:

Met name het Eucharistisch Gebed vraagt om een overtuigende instemming van alle aanwezigen. Als de priester de doxologie 'Door Hem en met Hem' zingt, zal het volk zeker niet achterblijven bij het amen. Het koor kan daar nog als 'coda' een feestelijke toonzetting van een meervoudig amen aan toevoegen. In het Freiburger Chorbuch (zie pag. 3) zijn daarvan een aantal fraaie voorbeelden te vinden. Maar ook onze Haarlemse kerkmusicus Jan Valkestijn heeft ooit een 'Amen' geschreven dat meerstemmig eindigt.

3. KOOR + VOLK

Uit: Missa ter Gedachtenis (uitg. Annie Bank Edition)

Op de website van Doorgeven leest u in de rubriek **In taal en teken** meer over de achtergronden van het Amen en de mogelijkheden om deze acclamatie te zingen.

Veel belangstelling voor afscheidsreceptie Ko Schuurmans

Liturgist Ko Schuurmans heeft op vrijdag 8 juni jl. vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd afscheid genomen van het Bisdom Haarlem-Amsterdam. Tijdens een receptie, waarbij ruim tweehonderd belangstellenden hem de hand kwamen schudden, onderscheidde de Bisschop, mgr. J. Punt, hem met de diocesane Bavopenning.

Op verzoek van Ko werd door de aanwezigen een pinksterlied gezongen dat hij ooit gemaakt heeft op een bestaande melodie. Hij was blij verrast toen de Bisschop hem daarna als afscheidscadeau een bundel aanbood met een ruime selectie van de liederen die hij de afgelopen jaren in het tijdschrift *Doorgeven* publiceerde. Ook alle receptiebezoekers kregen deze bundel 'Uw Woord op ieders lip' als aandenken mee naar huis.

De redactie van de *Doorgeven* Nieuwsbrief en het bestuur van de NSGV Haarlem-Amsterdam willen van deze gelegenheid gebruik maken om Ko alle goeds te wensen voor de toekomst!

Mgr. Punt overhandigt Ko Schuurmans de Bavopenning

Freiburger Chorbuch

Iedere dirigent die op zoek is naar goed repertoire voor de liturgie (en welke dirigent is dat niet?) willen we graag wijzen op de twee delen van het *Freiburger Chorbuch*. Het eerste deel verscheen al in 1994 en dit voorjaar verscheen deel 2 bij Carus Verlag in Stuttgart.

Het aangeboden repertoire is zeer divers: van een Gloria van Palestrina tot een swingende lofzang van John Rutter. Ook de moeilijkheidsgraad varieert sterk, maar het merendeel van de bundel is toegankelijk voor een ervaren koor met een dirigent die zijn/haar vak verstaat.

Opvallend is het grote aantal composities (totaal 16) dat verzameld is om het allelujavers voor het evangelie een rijkere muzikale gestalte te geven. Zie bijvoorbeeld deze compositie van Colin Mawby, die als feestelijke coda na het bekende alleluja (GvL 249) gezongen zou kunnen worden.

Het is bij in totaal 281 titels uiteraard niet mogelijk om u een complete indruk te geven van de inhoud, maar gaat u naar de website van Carus, dan vindt u daar alle informatie over het **eerste** en het **tweede** *Freiburger Chorbuch*. Bij het tweede boek bovendien enkele **geluidsfragmenten** van de bijbehorende cd.

Rouwvieringen - exegese en preken

Op onze **website** een bespreking van een nieuwe uitgave voor hen die voorgaan in avondwake en uitvaart. Het boek geeft goed weer hoe in onze dagen met het afscheid van een dode wordt omgegaan en wijst in een richting om ook in onze tijd het bevrijdend verhaal van God met mensen te laten klinken.

Komende activiteiten NSGV Haarlem-Amsterdam

Klik op de betreffende activiteit voor meer informatie!

Zaterdag 29 september 2012	Noord-Scharwoude	Kind ons geboren: Zangdag voor kerkkoren (advents- en kerstrepertoire)
Zaterdag 6 oktober en zaterdag 13 oktober 2012	Schermerhorn	Studiedag voor organisten (Franse barokmuziek van Corette)
November-december 2012	Haarlem	Basiscursus kerkmuziek
Zaterdag 9 maart 2013	Haarlem	Kinderkoorfestival (<i>i.p.v. de twee eerder aangekondigde festivals in oktober 2012</i>). Nadere info volgt.

De doelgroepen worden nader geïnformeerd per e-mail en per post. Zorg daarom dat u bij ons bekend bent! Voor een altijd actueel overzicht: zie **onze agenda!**

Komende activiteiten van anderen

Zaterdag 6 oktober 2012	Haarlem (St.-Josephkerk)	Workshop 'Orgelmuziek van Albert de Klerk' door Gemma Coebergh.
Maandag 5 en dinsdag 6 november 2012	Vogelenzang (Tiltenberg)	Conferentie 'Liturgy and Sacred Space' Hoe kan de liturgische ruimte zodanig vorm krijgen dat ze op authentieke wijze het geloof uitdrukt?
Vrijdag 9 november 2012	Egmond-Binnen (Benedictushof)	De drievoudige verwachting in de Advent. Bezinningsdag over de liturgie van de vier adventszondagen en passende gezangen m.m.v. Marcel Elsenaar en Luc Löwenthal.
Gedurende het hele jaar	Noord-Holland	Orgelconcerten, www.orgelnet.nl
Gedurende het hele jaar	Amstelveen (Karmel)	Raakpunt: cursussen en workshops (o.a. Bijbel en liturgie) vanuit de karmelitaanse spiritualiteit
Gedurende het hele jaar	Haarlem, Heiloo en Vogelenzang	Cursusaanbod Bisdom Haarlem-Amsterdam en De Tiltenberg voor diverse doelgroepen
Gedurende het hele jaar	Amsterdam (Ignatiushuis)	Cursusaanbod met o.a. inspiratiedag rond Hildegard von Bingen op 6 oktober a.s.
Tot 29 september 2012	Haarlem (RK St. Bavo)	Serie Orgelconcerten op Zaterdagmiddag en Internationale Orgelzomer

Vacatures

- 'Koor van de Lieve Vrede' (Vredesparochie, Amsterdam) zoekt dirigent
- Andreas Kinder- en Tienerkoor (Andreasparochie, Almere Buiten) zoekt dirigent
- R.K. Mariaparochie (Bussum) zoekt dirigent voor diverse koren
- St.-Lucasparochie (Amsterdam-West) zoekt dirigent voor het gemengd koor
- R.K. Parochie Hoorn zoekt dirigent voor het middenkoor
- Nicolaascantorij (Grote Kerk, Edam) zoekt cantor
- Sint-Jozefparochie (Zaandam) zoekt dirigent voor het gemengd koor

Meer informatie op www.nsgv.nl

Service NSGV Haarlem-Amsterdam

- Op zoek naar een dirigent of een organist?
- Of als dirigent of organist op zoek naar een parochie of koor?
- Behoeftte aan scholing of advies op het gebied van liturgische muziek?
- Op zoek naar goed repertoire voor uw koor?
- Wilt u een trouw koorlid huldigen met een ereteken van de Sint-Gregoriusvereniging?

Neem dan contact op met ons: nsgv@bisdomhaarlem-amsterdam.nl of (023) 511 26 86 (niet op woensdag).

Colofon

Doorgeven is een uitgave van de NSGV in het bisdom Haarlem-Amsterdam voor allen die betrokken zijn bij de kerkmuziek en de liturgie. en wordt gratis per e-mail toegezonden aan ieder die zich hiervoor aangemeld heeft bij nsgv@bisdomhaarlem-amsterdam.nl
Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Dan kunt u zich [hier](#) afmelden.

Opgeven, wijzigen en stopzetten van abonnementen: nsgv@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Redactie: Tom van Brederode, Mark Heerink, Loek Seeboldt, Bert Stolwijk (eindredactie)
Vormgeving: Nicole van Gool.

www.doorgeven.com

NSGV Haarlem-Amsterdam, Kruisweg 69, 2011 LB Haarlem, tel. (023) 511 26 86
e-mail nsgv@bisdomhaarlem-amsterdam.nl